

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

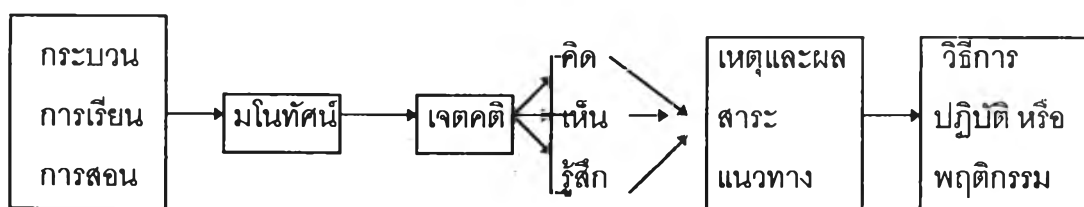
ปัจจุบันประเทศไทยมีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคมอย่างรวดเร็ว อันเป็นผลมาจากความก้าวหน้าทางด้านวิทยาการและระบบการสื่อสารข้อมูลอย่างรวดเร็ว มีการนำวิทยาการสมัยใหม่มาใช้ในการประกอบอาชีพในภาคเศรษฐกิจ ส่งผลให้วิถีชีวิตของคนไทยเปลี่ยนแปลงไปในลักษณะเร่งรีบมากขึ้น อันเป็นลักษณะแบบแผนการดำเนินชีวิตของคนในสังคมเมือง ในส่วนของสังคมชนบทได้รับผลกระทบเช่นเดียวกัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2535) และจากการที่สังคมมีการเปลี่ยนแปลงทำให้วัฒนธรรมและจริยธรรมของคนเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม กล่าวคือ มีการเน้นความสำเร็จส่วนบุคคล มีการแก่งแย่งชิงดีชิงเด่น เห็นแก่ประโยชน์ส่วนบุคคลมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม ขาดการรับผิดชอบต่อสังคม การหลงระเห็จต่อความสนุกสนาน และการลอกเลียนแบบการบริโภคที่ฟุ่มเฟือยและนิยมวัตถุ ละเลยทางด้านศาสนาและจริยธรรม อันก่อให้เกิดปัญหาทางสังคมติดตามมาเป็นอย่างมาก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2535)

การปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมให้กับประชาชนในประเทศ เป็นสิ่งสำคัญยิ่งทั้งนี้เพราะคุณธรรมคือ คุณงามความดี ความควรกระทำและความถูกต้องที่ได้สะสมไว้ในความรู้สึกรู้สึกนึกคิดทางจิตใจของบุคคล และเป็นแรงผลักดันให้บุคคลนั้นประพฤติปฏิบัติตนในทางที่ถูกต้องดีงาม เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างร่มเย็นในสังคม (สมบุญ ศาสดาจารย์, 2525) ดังนั้นจึงควรมีการปลูกฝังคุณธรรมให้กับบุคคลในสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กและเยาวชน ซึ่งเป็นประชากรส่วนใหญ่ของประเทศและเป็นกำลังสำคัญของชาติในอนาคตซึ่งจะเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ในวันข้างหน้า เด็กและเยาวชนจึงนับได้ว่าเป็นทรัพยากรอันสำคัญที่ควรจะได้รับการส่งเสริมและปลูกฝังคุณธรรมให้เกิดขึ้นกับพวกเขาในอันที่จะช่วยให้พวกเขาเติบโตขึ้นเป็นพลเมืองที่ดีมีคุณธรรมมีจริยธรรม รวมทั้งสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างภาคภูมิใจและมีศักดิ์ศรี

จากหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) จะเห็นได้ว่าประเทศไทย มีการส่งเสริมและให้ความสำคัญกับจริยศึกษามาโดยตลอด แต่ผลที่ปรากฏให้เห็นในสังคมไทยโดยทั่วไป พลเมืองไม่ได้มีลักษณะเป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติและหลักสูตรกำหนดให้สังคมยังขาดความสุขและมีความวุ่นวายเกิดขึ้นเสมอ การเรียนการสอนและการปลูกฝังจริยธรรมในโรงเรียนยังไม่ค่อยได้ผล นักเรียนจึงไม่ซาบซึ้งในหลักธรรมพจน์ที่จะนำไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณธรรมและคุณภาพทางจิตใจ ส่งผลให้เยาวชนไทยขาดระเบียบวินัย ติดยาเสพติด ก่อเหตุทะเลาะวิวาท ก่อคดีทางเพศ เป็นต้น (กรมวิชาการ, 2534) สมพงษ์ จิตระดับ (2527) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอน จริยศึกษาโดยทั่วไป ครูมักจะเตรียมการสอนโดยคำนึงถึง เรื่องจุดมุ่งหมายของการสอน เนื้อหา กิจกรรม สื่อการสอน และการประเมินผล เป็นส่วนใหญ่ และมักจะละเลยหรือมองข้ามความสำคัญในการกำหนดมโนทัศน์ทางคุณธรรมจริยธรรมของสิ่งที่เรียนรู้ไปเสมอ เป็นผลให้นักเรียนเมื่อจบการเรียนในแต่ละครั้งจะได้รับแต่เนื้อหาที่สรุปให้สั้นลง แต่จุดมุ่งหมายของการศึกษาด้านจิตพิสัย (Affective Domain) ซึ่งเกี่ยวข้องกับความรู้สึกเจตคติ ค่านิยม มโนทัศน์ ที่ต้องการให้นักเรียนได้รับยังไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร

มโนทัศน์เป็นส่วนสำคัญอย่างมากของการเรียนรู้ เพราะผู้ที่จะมีมโนทัศน์ในเรื่องใด เรื่องหนึ่งนั้นย่อมมีความเข้าใจในเรื่องราว หรือสิ่งนั้นอย่างสมบูรณ์ รู้จักวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่อยู่ในประเภทเดียวกันตลอดจนนำไปสู่การปฏิบัติ

แผนภูมิที่ 1 กระบวนการในการพัฒนามโนทัศน์

การที่การเรียนการสอนและการปลูกฝังจริยธรรมไม่ประสบผลสำเร็จตามความมุ่งหมายนั้น อาจมีสาเหตุมาจากการที่นักเรียนไม่เกิดมโนทัศน์หรือความคิดรวบยอดเกี่ยวกับจริยธรรมอย่างแท้จริง การเรียนรู้จากการบอกเล่าจากมโนทัศน์ที่สรุปมาให้เรียบร้อยแล้ว การที่จะเกิดความเข้าใจได้อย่างลึกซึ้งนั้นเป็นไปได้ยาก เพราะฉะนั้นจึงน่าจะสอนหลักปรัชญาที่มาของ คุณธรรม แล้วให้เด็กคิด ใช้ประสบการณ์ของตนเองสรุป แนวคิด ได้มโนทัศน์ที่เข้าใจได้ในระดับเด็ก ซึ่งจะส่งผลให้บุคคลนั้น แสดงพฤติกรรมออกมาอย่างถูกต้องเหมาะสม (พิบูล ศรีเมือง, 2535)

การวิเคราะห์นิทานในต่างประเทศพบว่า นิทานแต่ละเรื่องแฝงแง่คิดและข้อเตือนใจให้แก่เด็ก สามารถสอนเด็กและปรับปรุงบุคลิกภาพของเด็กได้ Wittich (1968) กล่าวว่า หนังสือการ์ตูนหรือหนังสือนิทานที่มีภาพใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนการสอนที่ทรงประสิทธิภาพ ช่วยให้เด็กเกิดความเข้าใจและช่วยสร้างความสนใจของเด็กได้เป็นอย่างดี ถึงแม้ว่าจะนำเอาเรื่องราวที่ยากและเป็นนามธรรมมากๆ มาเขียนเป็นนิทานก็สามารถถ่ายทอดสิ่งที่เป็นรูปธรรมได้ นิทานเป็นสิ่งที่เด็กต้องการและสนใจอยากรู้ การจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กโดยใช้นิทานนำไปสู่ประสบการณ์ด้านต่างๆ เป็นสิ่งที่ดี เพราะธรรมชาติการเรียนรู้ของคนเราจะให้ประสบผลดีได้นั้นย่อมมาจากความสนใจ ความต้องการจากผู้เรียนเอง

ลำลี ทองธิว (2540) ได้กล่าวว่า หนังสือในท้องตลาดนั้นมีหลายประเภท และได้กล่าวว่า นิทานที่มีเนื้อหาไม่สร้างสรรค์ มีลักษณะของการดูถูกผู้อ่าน เรียกว่า “นิทานเด็กอมมือ” (Childish) และนิทานที่สมควรสนับสนุนให้จัดทำขึ้นในปริมาณมาก คือ นิทานสำหรับเด็ก (Children's book) โดยทั่วไปแล้ว นิทานคุณธรรมที่เด็กอ่านในปัจจุบันนั้น เป็นนิทานที่มีได้สอนให้เด็กคิดเท่าที่ควร เป็นนิทานที่สอนเน้นให้เด็กรู้จักคุณธรรมเป็นหลักใหญ่ ถ้าจะสอนให้เด็กคิดและอ่านคุณธรรมได้เข้าใจนั้น จะต้องนำนิทานอิงปรัชญาเข้ามาใช้ประกอบการสอนเพราะปรัชญาเป็นรากฐานที่จะทำให้เด็กคิดและเข้าใจคุณธรรมได้ลึกซึ้งตามพื้นฐานความคิดและประสบการณ์ส่วนตัวของแต่ละคนเนื่องจากคุณธรรมที่คนในสังคมหนึ่งๆยึดถือย่อมสร้างขึ้นมาบนพื้นฐานของปรัชญาที่สังคมนั้นยึดถืออยู่ ดังเช่น คุณธรรมและจริยธรรมในสังคมไทยซึ่งยึดถือแนวปรัชญาทางพุทธศาสนาเป็นส่วนใหญ่ ในขณะที่คุณธรรมและจริยธรรมในสังคมตะวันตกสร้างบนพื้นฐานแนวปรัชญาของชาวกรีก อริสโตเติล โสเครติส ซึ่งเป็นนักคิดนักปรัชญาชาวตะวันตก ดังนั้นนิทานโดยเฉพาะนิทานอิงปรัชญาจึงมีบทบาทสำคัญมากต่อความเข้าใจคุณธรรม

การสอนปรัชญานั้นเป็นสิ่งที่ยาก ฉะนั้น การที่จะสอนคุณธรรมให้กับเด็กจึงจำเป็นต้องนำนิทานอิงปรัชญา (ปรัชญาที่แฝงมากับนิทาน) เข้ามาใช้ในการสอน เพื่อที่จะทำให้เด็กเกิดความเข้าใจมโนทัศน์ ซึ่ง ลำลี ทองธิว (2541) ได้แบ่งปรัชญาออกเป็น 8 ประเภท ดังต่อไปนี้

1. ปรัชญาสารัตถนิยม (Essentialism) ให้ความสำคัญต่อสาระหรือเนื้อหาเป็นอย่างมาก และที่สำคัญ คือเน้นเนื้อหาที่เป็นข้อความรู้ที่เป็นที่ยอมรับยึดถือกันมาตั้งแต่อดีต
2. ปรัชญาจิตนิยม (Idealism) เน้นการพัฒนาสติปัญญาเชิงความลึกซึ้งของคุณธรรมและความจำและจิตใจ อบรมสั่งสอนในเรื่องคุณค่าจะต้องยึดถือหลัก “ดำเนินรอยตามแบบอย่างของอิตตาสมบุรณ์” (The Imitation of Absolute Self) (Morris, V.C., 1961 อ้างถึงใน ลำลี ทองธิว,

2541) ทั้งนี้เพื่อให้ยอมรับค่านิยมที่สังคมเห็นว่าถูกต้อง และเห็นสิ่งที่ตั้งงามที่ทุกคนจะต้องยึดถือและปฏิบัติไปในแนวทิศทางเดียวกันอย่างเคร่งครัด

3. ปรัชญาพิพัฒนานิยม (Progressivism) เน้นความสนใจของแต่ละบุคคลที่มีความแตกต่างกันไปตามวัยและประสบการณ์ในแต่ละกลุ่มอายุของเด็ก และเน้นความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับสังคมปัจจุบัน และเน้นพัฒนาคนในทุก ๆ ด้าน คือ ทางด้านร่างกาย สังคม อารมณ์ และจิตใจ

4. ปรัชญาวันตรนิยม (Perennialism) เน้นเนื้อหาในฐานะเครื่องมือเพื่อพัฒนาเหตุผลและสติปัญญาในตัวคน

5. ปรัชญาปฏิรูปนิยม (Reconstructionism) เน้นความสัมพันธ์ในเชิงลึก คือ การสร้างคนให้มีความรู้ ความสามารถพอที่จะออกไปช่วยปรับปรุงพัฒนาและปฏิรูปสังคมได้ต่อไป

6. ปรัชญาสัญนิยม (Realism) ให้ความสำคัญกับสิ่งที่เห็นได้ด้วยตา สัมผัสได้ พิสูจน์ได้ คนในกลุ่มนี้มองว่าสิ่งต่างๆ ในโลกจริงตามสภาพธรรมชาติของตัวมัน ดังนั้นถ้าเราได้เห็น สิ่งเกิดและติดตามพฤติกรรมของมันจะสามารถเข้าใจถึงสัญธรรมของสิ่งนั้นก่อเกิดการเรียนรู้ขึ้นจึงเท่ากับเป็นการเรียนรู้จากของจริงและสามารถพิสูจน์ความต่อเนื่องความเป็นเหตุเป็นผลของความจริงนั้นๆ ได้

7. ปรัชญาประสบการณ์นิยม (Experimentalism) มองว่าสิ่งที่เป็นความจริงสูงสุด และมีค่ามากที่สุดไม่ใช่สิ่งของ หรือความคิด แต่เป็นกระบวนการ การที่คนเข้าไปอยู่ในประสบการณ์อะไรสักอย่างหนึ่ง ก็เท่ากับว่ากำลังได้เห็น ได้สัมผัสกับของสิ่งที่เป็นของจริงอยู่แล้ว ดังนั้นกระบวนการ จึงเป็นสิ่งที่ทำให้คนได้ปฏิสัมพันธ์นี้คือความจริง

8. ปรัชญาอัตถิภาวนิยม (Existentialism) เน้นความสำคัญของปัจเจกบุคคลเป็นสำคัญ สารที่แท้ของความเป็นคนอยู่ที่การค้นหาคำความจริงเพื่อตัวของเขาเอง เพื่อตอบสนองความต้องการ และความพึงพอใจของเขาเอง

จากความสำคัญและความจำเป็นที่ควรจะต้องมีพัฒนามโนทัศน์ทางคุณธรรมให้เกิดขึ้นในตัวนักเรียนดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำนิทานอิงปรัชญามาใช้กับนักเรียนชั้นประถม -ศึกษาปีที่ 6 สาเหตุที่เลือกนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพราะเด็กในระดับนี้มีอายุระหว่าง 11 - 13 ปี ซึ่งเป็นช่วงพัฒนาการทางสติปัญญาตามทฤษฎีของเพียเจต์ อยู่ในขั้นการคิดแบบ รูปธรรม (The Concrete Operational Stage) ในขั้นนี้เด็กจะสามารถใช้สมองคิดอย่างมีเหตุผล รู้จักแก้ปัญหา กับสิ่งต่างๆ ที่เป็นรูปธรรมได้ (พรณี ช. เจนจิต, 2528) และผู้วิจัยได้เลือกทดลองใช้กับวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสองพี่น้อง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา ในปีการศึกษา 2538 - 2540 พบว่า ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแต่ละปีมีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็น ร้อยละ 64.72, 65.14 และ 69.28 ตามลำดับ (แบบกรอกคะแนนประเมินผลประจำปีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6, 2539 - 2541) จากสถิติดังกล่าวจะ

เห็นว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนข้างต้น ไม่บรรลุเป้าหมายของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด นครราชสีมา ซึ่งได้กำหนดเกณฑ์ไว้ว่าจะต้องมีคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70 (สำนักงานการ ประถมศึกษาจังหวัด นครราชสีมา, 2540) และเมื่อพิจารณารายละเอียดวิชาในกลุ่มสร้างเสริม ลักษณะนิสัย ซึ่งได้แก่ ดนตรี - นาฏศิลป์ ศิลปะศึกษา จริยศึกษา ลูกเสือ - เนตรนารี พบว่าคะแนน ในวิชาจริยศึกษา มีระดับคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าทุกวิชา (แบบบันทึกคะแนนสะสมของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6, 2540)

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำนิทานอิงปรัชญาจากหนังสืออ่านสำหรับเด็ก มาทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อศึกษาว่านิทานอิงปรัชญา สามารถทำให้ เด็กอ่านหนังสือนิทานอย่างมีความคิด และมีคะแนนมโนทัศน์ทางคุณธรรมสูงกว่าการสอนเนื้อหา คุณธรรมตามวิธีสอนจริยศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลของการใช้นิทานอิงปรัชญาจากหนังสืออ่านสำหรับเด็กที่มีต่อ มโนทัศน์ทางคุณธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

สมมติฐานของการวิจัย

สุภาพรรณ พวงจันเพชร (2520) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การเปรียบเทียบผลการสอนวิชา ศิลธรรม หน่วยคุณธรรมเสริมสร้างลักษณะนิสัย โดยกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์และวิธีสอนธรรมดา ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลการเรียนวิชาศีลธรรม หน่วย คุณธรรมเสริมสร้างลักษณะนิสัยด้วยวิธีการกลุ่มสัมพันธ์และวิธีสอนธรรมดา ในด้านพัฒนาการของ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทัศนคติด้านมนุษยสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการ วิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการกลุ่มสัมพันธ์มีพัฒนาการด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่า กลุ่มที่เรียนด้วยวิธีธรรมดาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และมีทัศนคติด้านมนุษยสัมพันธ์เปลี่ยนแปลง ไปในทางที่ดีขึ้น

ประดิษฐ์ พรหมเสนา (2523) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การนำวิธีสอนในสมัยพุทธกาลมาใช้สอน จริยศึกษาในระดับประถมศึกษา" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเทคนิคและวิธีสอนที่นิยมใช้ในการ เผยแพร่พระธรรมคำสอนในสมัยพุทธกาล และวิธีสอนจริยศึกษาในปัจจุบัน ผลการวิจัยพบว่า

นักเรียนที่เรียนจากวิธีสอนประยุกต์จากวิธีสอนสมัยพุทธกาลมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนจากวิธีสอนทั่วไป อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

เบญจมาศ สุชาติวุฒิ (2536) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ผลของการใช้หนังสือการ์ตูนประกอบการสอนจริยศึกษาที่มีต่อมโนทัศน์ทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการใช้หนังสือการ์ตูนประกอบการสอนจริยศึกษาที่มีต่อมโนทัศน์ทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยเปรียบเทียบระหว่างประชากรกลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้หนังสือการ์ตูนประกอบการสอนกับประชากรกลุ่มควบคุมที่เรียนโดยวิธีสอนตามปกติ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้หนังสือการ์ตูนประกอบการสอนมีมโนทัศน์ทางจริยธรรมสูงกว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยการสอนตามแผนการสอนปกติ และความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการใช้หนังสือการ์ตูนประกอบการสอน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

จากผลการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานการวิจัยครั้งนี้ว่า

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนเนื้อหาคุณธรรม 16 ประการโดยใช้นิทานอิงปรัชญาจากหนังสืออ่านสำหรับเด็กจะมีคะแนนมโนทัศน์ทางคุณธรรมสูงกว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนเนื้อหาคุณธรรมตามวิธีสอนจริยศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการทำวิจัย เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2541 โรงเรียนวัดสองพี่น้อง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา โดยมีคุณสมบัติคือ เป็นโรงเรียนขนาดกลางที่อยู่ในชุมชนและอยู่นอกเขตเทศบาล ผู้ปกครองส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ลักษณะของครอบครัวเป็นครอบครัวขยาย และนักเรียนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ และอยู่ในจังหวัดนครราชสีมา
 2. เวลาที่ใช้ในการทดลอง กลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มใช้เวลาในการทดลองกลุ่มละ 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 แผน
 3. เนื้อหาที่ใช้ทดลองสอน เป็น คุณธรรม 16 ประการ ซึ่งได้จากการวิเคราะห์หนังสืออ่านสำหรับเด็กที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับคุณธรรม ที่จัดพิมพ์ขึ้นระหว่างปีพุทธศักราช 2535 - 2540
- คุณธรรมทั้ง 16 ประการ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1) *คุณธรรม 13 ประการจากหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)* จำนวน 8 ประการ ได้แก่ ความขยันหมั่นเพียร ความประหยัด ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีระเบียบวินัย ความเมตตากรุณา ความกตัญญูทศเวที ความตรงต่อเวลา และความสามัคคี

2) *คุณธรรมอื่นๆ นอกเหนือจากหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)* จำนวน 8 ประการ ได้แก่ การอยู่ร่วมกัน การรู้จักความพอดี ความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ความมีสติและเหตุผล การไม่หลงตนเอง ความเชื่อเพื่อผู้อื่น ความมีน้ำใจเป็นนักกีฬา และความกล้าหาญและความเชื่อมั่นในตนเอง

ในการวิจัยแบ่งความหมายของเนื้อหาเป็น 2 ระดับ ดังนี้

ระดับที่ 1 หมายถึง สาระตามเนื้อเรื่อง ซึ่งได้แก่ การดำเนินเรื่อง

ตัวละคร ฉาก อรรถรสของการเรียบเรียง

ระดับที่ 2 หมายถึง คำโครงเรื่องซึ่งเป็นหัวใจของเรื่อง เป็นข้อคิดหรือ

ความรู้ที่แฝงอยู่ในเนื้อหาสาระที่ได้จากการอ่านเนื้อหาในระดับที่ 1

4. ตัวแปรที่จะศึกษา

4.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การใช้กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเนื้อหาคุณธรรมทั้ง 16 ประการที่ได้จากนิทานอิงปรัชญาและอยู่ในวิชาจริยศึกษา กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ได้แก่ ความขยันหมั่นเพียร ความประหยัด ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีระเบียบวินัย ความเมตตากรุณา ความกตัญญูทศเวที ความตรงต่อเวลา ความสามัคคี การอยู่ร่วมกัน การรู้จักความพอดี ความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ความมีสติและเหตุผล การไม่หลงตนเอง ความเชื่อเพื่อผู้อื่น ความมีน้ำใจเป็นนักกีฬา และความกล้าหาญและความเชื่อมั่นในตนเอง

กลุ่มทดลอง ได้แก่ การใช้กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเนื้อหาคุณธรรมทั้ง 16 ประการตามวิธีสอนที่สอดคล้องกับลักษณะของปรัชญาที่พบในนิทานอิงปรัชญาจากหนังสืออ่านสำหรับเด็ก

กลุ่มควบคุม ได้แก่ การใช้กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเนื้อหาคุณธรรมทั้ง 16 ประการ ตามวิธีสอนที่ระบุไว้ในวิชาจริยศึกษา กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ คะแนนในทัศนคติทางคุณธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ข้อตกลงเบื้องต้น

คุณธรรมและจริยธรรมที่คนในสังคมไทยส่วนใหญ่ยึดถือสร้างขึ้นบนพื้นฐานของปรัชญาทางพุทธศาสนา

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

นิทานอิงปรัชญา หมายถึง นิทานที่มีเนื้อหาหรือการผูกเรื่องเกี่ยวกับคุณธรรมซึ่งสามารถจัดหมวดหมู่คุณธรรมนั้นตามแนวปรัชญาแนวใดแนวหนึ่งใน 8 แนว ได้แก่ แนวสาร์ตถนิยม แนวจิตนิยม แนววิพัตถนิยม แนวนิรันตานิยม แนวปฏิภูปนียม แนวสัจนิยม แนวประสบการณ์นิยม และแนวอัตถิภาวนิยม

หนังสืออ่านสำหรับเด็ก หมายถึง หนังสือที่เขียนขึ้นเพื่อให้เด็กในระดับอายุ 3 -11 ปี ได้อ่านเป็นหนังสือประเภทให้ความสนุกสนาน เพลิดเพลิน ซึ่งเรียกว่าเป็นหนังสือบันเทิงคดี และให้ความรู้สาระแก่ผู้อ่านหรือหนังสือสารคดีรูปภาพประกอบ ยกเว้น หนังสือแบบเรียน และหนังสือภาพล้วนที่ไม่มีตัวหนังสือ

มโนทัศน์ หมายถึง ความคิด ความเข้าใจขั้นสุดท้ายของบุคคลเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อันเกิดจากการที่ได้รับประสบการณ์เกี่ยวกับสิ่งนั้นหลายๆ อย่าง หลายๆ แบบ แล้วใช้คุณลักษณะของสิ่งนั้นหรือเรื่องนั้นมาจัดเป็นพวกให้เกิดความคิด ความเข้าใจโดยสรุป

คุณธรรม หมายถึง หลักของความดี และความถูกต้องตามหลักเกณฑ์ทางศาสนาและทางวัฒนธรรม เป็นหลักที่บุคคลควรยึดมั่นไว้เป็นหลักประจำใจ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติ ทั้งนี้โดยมีความเชื่อว่า การประพฤติ ปฏิบัติเช่นนั้น จะนำมาซึ่งการอยู่ร่วมกันด้วยความสุข นำความเจริญให้กับตนเองและผู้อื่น เพื่อให้สังคมเป็นระเบียบและเป็นสุข ได้แก่ ความขยัน - หมั่นเพียร ความประหยัด ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีระเบียบวินัย ความเมตตากรุณา ความกตัญญูกตเวที ความตรงต่อเวลา ความสามัคคี การอยู่ร่วมกัน การรู้จักความพอดี ความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ความมีสติและเหตุผล การไม่หลงตนเอง ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความมีน้ำใจ เป็นนักกีฬา และความกล้าหาญและความเชื่อมั่นในตนเอง

มโนทัศน์ทางคุณธรรม หมายถึง ความเข้าใจโดยสรุปรวมเกี่ยวกับหลักหรือแนวทางการปฏิบัติตนโดยการวิเคราะห์เลือกประพฤติปฏิบัติได้อย่างถูกต้องตามแนวปรัชญาใดปรัชญาหนึ่งใน 8 แนว

การวิเคราะห์ หมายถึง การพิจารณา แยกแยะ สาระหรือแนวคิดเกี่ยวกับปรัชญาในหนังสืออ่านสำหรับเด็ก ในที่นี้หมายถึงการจัดประเภทสาระที่ปรากฏในหนังสืออ่านสำหรับเด็กออก

เป็นสาระเกี่ยวกับปรัชญาแนวสาร์ตถนิยม ปรัชญาแนวจิตนิยม ปรัชญาแนวพัฒน์นิยม ปรัชญาแนวนิรันตรนิยม ปรัชญาแนวปฏิรูปนิยม ปรัชญาแนวสัจนิยม ปรัชญาแนวประสบการณ์นิยม และปรัชญาแนวอัตถิภาวนิยม

เนื้อหา ในการวิจัยแบ่งความหมายของเนื้อหาเป็น 2 ระดับ ดังนี้

ระดับที่ 1 หมายถึง สาระตามเนื้อเรื่อง ซึ่งได้แก่ การดำเนินเรื่อง

ตัวละคร ฉาก อรรถรสของการเรียบเรียง

ระดับที่ 2 หมายถึง เคাঁโครงเรื่องซึ่งเป็นหัวใจของเรื่อง เป็นข้อคิดหรือ

ความรู้ที่แฝงอยู่ในเนื้อหาสาระที่ได้จากการอ่านเนื้อหาในระดับที่ 1

การใช้นิทานอิงปรัชญา หมายถึง กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนคุณธรรมทั้ง 16 ประการ ตามวิธีสอนที่สอดคล้องกับลักษณะของปรัชญาที่พบในนิทานอ่านสำหรับเด็กที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับคุณธรรม ซึ่งนิทานอิงปรัชญาแบ่งออกเป็น 8 ประเภท ได้แก่ ปรัชญาแนว สาร์ตถนิยม ปรัชญาแนวจิตนิยม ปรัชญาแนวพัฒน์นิยม ปรัชญาแนวนิรันตรนิยม ปรัชญาแนวปฏิรูปนิยม ปรัชญาแนวสัจนิยม ปรัชญาแนวประสบการณ์นิยม และปรัชญาแนวอัตถิภาวนิยม

นิทานอิงปรัชญาแนวสาร์ตถนิยม หมายถึง นิทานที่มีเนื้อหาหรือการผูกเรื่องเป็นข้อความรู้เกี่ยวกับคุณธรรมที่เป็นที่ยอมรับยึดถือกันมาตั้งแต่อดีต

นิทานอิงปรัชญาแนวจิตนิยม หมายถึง นิทานที่มีเนื้อหาหรือการผูกเรื่องเกี่ยวกับคุณธรรมที่มุ่งให้สาระเชิงลึก เน้นความจำ อบรมสั่งสอนในเรื่องคุณค่าจะต้องยึดถือหลัก "ดำเนินรอยตามแบบอย่างของอัสตาสมบุรณ์" (The Imitation of Absolute Self) คือประพฤติตนให้อยู่ในคุณธรรมอย่างเคร่งครัด

นิทานอิงปรัชญาแนวพัฒน์นิยม หมายถึง นิทานที่มีเนื้อหาหรือการผูกเรื่องเกี่ยวกับคุณธรรมซึ่งเป็นที่สนใจของตัวละครแต่ละตัว ที่มีความแตกต่างกันไปตามวัยและประสบการณ์ในแต่ละกลุ่มอายุของเด็ก และเน้นความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับสังคมปัจจุบัน

นิทานอิงปรัชญาแนวนิรันตรนิยม หมายถึง นิทานที่มีเนื้อหาหรือการผูกเรื่องเกี่ยวกับหลักธรรมและคุณธรรมในการค้นหาเหตุผล ส่งเสริมการแสวงหาความจริง

นิทานอิงปรัชญาแนวปฏิรูปนิยม หมายถึง นิทานที่มีเนื้อหาหรือการผูกเรื่องเกี่ยวกับคุณธรรมหรือหลักธรรมที่ผู้ปฏิบัติสามารถจะนำหลักธรรมนั้นๆ ออกไปช่วยพัฒนาและปฏิรูปสังคมได้

นิทานอิงปรัชญาแนวสัจนิยม หมายถึง นิทานที่มีเนื้อหาหรือการผูกเรื่องเกี่ยวกับคุณธรรมที่เกิดขึ้น เห็นได้ด้วยตา พิสูจน์ได้ นิทานอิงปรัชญาแนวนี้เน้นว่า สิ่งต่างๆ ในโลกจริงตามสภาพธรรมชาติของตัวมัน สามารถเข้าใจถึงคุณธรรมนั้น จะก่อให้เกิดการเรียนรู้ขึ้นจึงเท่ากับเป็นการเรียนรู้จากของจริงและสามารถพิสูจน์ความต่อเนื่องความเป็นเหตุเป็นผลของคุณธรรมนั้นๆ ได้

นิทานอิงปรัชญาแนวประสบการณ์นิยม หมายถึงนิทานที่มีเนื้อหาหรือการผูกเรื่อง เน้นหลักธรรมชาติที่จริงและเป็นความจริงและกระบวนการ ซึ่งทำให้คนได้มีประสบการณ์ได้สัมผัสกับความเป็นจริง

นิทานอิงปรัชญาแนวอัตถิภาวนิยม หมายถึง นิทานที่มีเนื้อหาหรือการผูกเรื่อง ที่มีการเสนอคุณธรรม โดยเน้นความสำคัญของปัจเจกบุคคลเป็นสำคัญ สารที่แท้ของความเป็นคนอยู่ที่การค้นหาคำความจริงเพื่อตัวของเขาเอง เพื่อตอบสนองความต้องการและความพึงพอใจของเขาเอง

ผลของการใช้นิทานอิงปรัชญาจากหนังสืออ่านสำหรับเด็กที่มีต่อมโนทัศน์ทางคุณธรรม หมายถึง การใช้นิทานอิงปรัชญาจากหนังสืออ่านสำหรับเด็กประกอบการสอนคุณธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มทดลอง มีผลให้คะแนนมโนทัศน์ทางคุณธรรมสูงกว่ากลุ่มควบคุม และความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มทดลองที่มีต่อการใช้นิทานอิงปรัชญาจากหนังสืออ่านสำหรับเด็กประกอบการสอนคุณธรรม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

แนวการสอนเนื้อหาคุณธรรมที่สอดคล้องกับลักษณะของปรัชญา หมายถึง กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่จัดให้นักเรียน ซึ่งลักษณะการสอนจะเป็นไปในแนวทางเดียวกับลักษณะเฉพาะของแนวปรัชญา แนวการสอนนี้มี 8 แนว คือ การสอนที่เน้นการบรรยายให้ความรู้, การสอนโดยให้การนำตัวอย่างความประพฤติที่ดีมาให้นักเรียนอ่าน การสอนโดยเน้นความสนใจของนักเรียนเป็นศูนย์กลางและเน้นการพัฒนาในทุกๆ ด้าน การสอนโดยใช้เนื้อหาเป็นสื่อในการวิเคราะห์วิจารณ์ และอภิปรายกลุ่ม เพื่อพัฒนาเหตุผลและสติปัญญา การสอนโดยเน้นการใช้ความรู้ความสามารถที่จะนำไปพัฒนาสังคม การสอนที่ให้ความสำคัญกับความจริง ที่เห็นได้ด้วยตา พิสูจน์ได้ การสอนที่ให้ความสำคัญกับกระบวนการ การสอนที่เน้นความสำคัญของปัจเจกบุคคล ค้นหาความจริงเพื่อสนองความต้องการและความพึงพอใจของตนเอง

กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนคุณธรรมในวิชาจริยศึกษา หมายถึง การจัดกระบวนการเรียนการสอนคุณธรรมตามวิธีสอนที่ระบุไว้ในวิชาจริยศึกษา กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

กลุ่มทดลอง หมายถึง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนเนื้อหาคุณธรรมที่ได้จากนิทานอิงปรัชญาโดยใช้กระบวนการเรียนการสอนตามวิธีสอนที่สอดคล้องกับลักษณะของปรัชญาที่พบในนิทานอิงปรัชญาจากหนังสืออ่านสำหรับเด็ก

กลุ่มควบคุม หมายถึง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนเนื้อหาคุณธรรมที่ได้จากนิทานอิงปรัชญาโดยใช้กระบวนการเรียนการสอน ตามวิธีสอนที่ระบุไว้ในวิชาจริยศึกษา กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย ตามขั้นตอน ดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับทฤษฎี หลักปรัชญา หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) คุณธรรมจริยธรรม หนังสือนิทาน กิจกรรมการเรียนการสอน จริยศึกษา และการสร้างแบบทดสอบในทัศนทางคุณธรรม โดยรวบรวมข้อมูลต่างๆ จากตำรา เอกสาร วารสาร รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. การคัดเลือกหนังสืออ่านสำหรับเด็ก

2.1 รวบรวมรายชื่อหนังสืออ่านสำหรับเด็ก โดยสำรวจหนังสืออ่านสำหรับเด็กที่ หอสมุดแห่งชาติและที่จัดจำหน่ายตามร้านขายหนังสือ ได้แก่ ร้านดวงกมล ร้านศึกษาภัณฑ์ ร้านดอกหญ้า ร้านแพรวพิทยา ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และศูนย์ปฏิบัติการสอน ภาควิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ ได้หนังสืออ่านสำหรับเด็กจำนวน 362 เล่ม

2.2 คัดเลือกรายชื่อหนังสืออ่านสำหรับเด็ก ซึ่งได้ใช้เกณฑ์ในการคัดเลือก ดังนี้

- 1) เป็นหนังสืออ่านสำหรับเด็กที่พิมพ์เป็นภาษาไทย
- 2) เป็นหนังสืออ่านสำหรับเด็กที่จัดพิมพ์ ระหว่างปีพุทธศักราช 2535-2540
- 3) เป็นหนังสืออ่านสำหรับเด็กประเภทนิทาน
- 4) เป็นหนังสือนิทานประเภทคุณธรรม

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างตารางวิเคราะห์นิทานคุณธรรมจากหนังสืออ่านสำหรับเด็ก และศึกษานำร่อง โดยการอ่านเนื้อเรื่องและสรุปแนวคิดจากหนังสือนิทานสำหรับเด็ก จำนวน 10 เล่ม จากนั้นจึงให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านหนังสือเด็ก และด้านจริยศึกษา จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบ พิจารณา ความถูกต้องในการวิเคราะห์ของผู้วิจัย จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไข เป็นหลักในการ วิเคราะห์หนังสืออ่านสำหรับเด็กต่อไป

2.3 จากผลความสามารถในการวิเคราะห์ของผู้วิจัย ในข้อ 2.2 ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ หนังสือนิทานคุณธรรมที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับคุณธรรม อีกจำนวน 64 เล่ม รวมหนังสือนิทานคุณธรรมที่ จะใช้ในการวิจัย 74 เล่ม ซึ่งพบคุณธรรมทั้งหมด 16 ประการจากหนังสือทั้งหมด 74 เล่มนี้ ต่อ จากนั้นนำหนังสือที่ได้มาแบ่งออกได้มาแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1) หนังสือในกลุ่มที่พบคุณธรรม ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

2) หนังสือในกลุ่มที่พบคุณธรรมอื่นๆ นอกเหนือหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

2.4 ผู้วิจัยดำเนินการนำคุณธรรมที่พบจากหนังสือนิทานคุณธรรม มาใช้ประกอบการสอนคุณธรรม ได้ดังนี้

1) ผู้วิจัยนำคุณธรรม จำนวน 8 ประการ ที่เป็นคุณธรรมตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ที่พบจากหนังสือนิทานคุณธรรมมาใช้ในงานวิจัย คุณธรรมเหล่านี้ ได้แก่ ความขยันหมั่นเพียร ความประหยัด ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีระเบียบวินัย ความเมตตากรุณา ความกตัญญูตเวที ความตรงต่อเวลา และความสามัคคี

2) ผู้วิจัยนำคุณธรรมอีก 8 ประการ ที่ไม่มีกำหนดไว้ในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) มาใช้ในการวิจัย ได้แก่ การอยู่ร่วมกัน การรู้จักความพอดี ความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ความมีสติและเหตุผล การไม่หลงตนเอง ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความมีน้ำใจเป็นนักกีฬา และความกล้าหาญและความเชื่อมั่นในตนเอง

2.5 นำนิทานคุณธรรมที่คัดเลือกได้มาวิเคราะห์เนื้อเรื่องหรือการผูกเรื่อง จัดกลุ่มแยกตามประเภทของปรัชญาทั้ง 8 ประเภท ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า พบนิทานอิงปรัชญา ทั้งหมด 6 ประเภท ได้แก่ ปรัชญาแนวจิตนิยม ปรัชญาแนวพิพัฒน์นิยม ปรัชญาแนวนิรันดรนิยม ปรัชญาแนวปฏิรูปนิยม ปรัชญาแนวสัจนิยม และปรัชญาแนวอัตถิภาวนิยม

2.6 นำเนื้อหาคุณธรรมที่ได้จากการคัดเลือกนิทานอิงปรัชญา ทั้ง 16 ประการ มาจัดทำแผนการสอนทั้งหมด 32 แผน ซึ่งในการคัดเลือกผู้วิจัยจะเลือก นิทานอิงปรัชญาเพื่อนำมาใช้ประกอบการสอนคุณธรรม จำนวนคุณธรรมละ 2 เล่ม ยกเว้นคุณธรรมที่มีหนังสือกล่าวถึงเพียงเล่มเดียวจึงใช้เพียง 1 เล่ม ซึ่งใช้ในการคัดเลือกนิทานอิงปรัชญา ดังนี้ เป็นนิทานที่มีเนื้อหาคุณธรรมที่ชัดเจนที่สุด ซึ่งนิทานอิงปรัชญาจากหนังสืออ่านสำหรับเด็กที่นำมาใช้ประกอบการสอนนั้นมีทั้งหมด 28 เล่ม และเป็นนิทานอิงปรัชญาทั้งหมด 5 ประเภท

2.7 นำแผนการสอนที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบและให้ข้อคิดเห็นด้านเนื้อหา กิจกรรม หลังจากนั้นนำแผนการสอนดังกล่าวมาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องยิ่งขึ้น

3. เครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

- 1) แบบทดสอบมโนทัศน์ทางคุณธรรม
- 2) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เกี่ยวกับความพึงพอใจที่มีต่อการสอนโดยใช้นิทานอิงปรัชญาประกอบการสอนคุณธรรม

3.2 การหาคุณภาพเครื่องมือ

1) นำแบบทดสอบมโนทัศน์ทางคุณธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ให้คำแนะนำ และนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องเหมาะสม จากนั้นนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่ใช่ประชากร จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเที่ยงของแบบทดสอบ ก่อนนำไปใช้กับประชากร

2) นำแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เกี่ยวกับความพึงพอใจที่มีต่อการสอนโดยใช้นิทานอิงปรัชญาประกอบการสอนคุณธรรม จำนวน 10 ข้อ ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจพิจารณาความถูกต้องเชิงเนื้อหาและความถูกต้องของภาษา จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้กับประชากรกลุ่มทดลองต่อไป

4. การทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 การคัดเลือกประชากรในการวิจัย ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่กำลังเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2541 โรงเรียนวัดสองพี่น้อง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา เป็นประชากรที่ได้จากการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยผู้วิจัยเลือกโรงเรียนวัดสองพี่น้อง ซึ่งมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ เป็นโรงเรียนขนาดกลางที่อยู่ในชุมชนและอยู่นอกเขตเทศบาล ผู้ปกครองส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ลักษณะของครอบครัวเป็นครอบครัวขยาย นักเรียนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ และอยู่ในจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีทั้งหมด 40 คน ผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกประชากรกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยนำคะแนนในกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ในส่วนของจริยศึกษา มาจับคู่ผู้เรียนที่มีคะแนนเท่ากันหรือใกล้เคียงกัน (Match by pair) จำนวน 20 คู่ นำนักเรียนแต่ละคู่มาแบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 20 คน และจับฉลากแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

4.2 นำแผนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นทั้งหมดจำนวน 32 แผน ไปทดลองใช้ครั้งละ 3 คาบ (คาบละ 20 นาที) สัปดาห์ละ 2 ครั้ง รวม 8 สัปดาห์ โดยใช้กับกลุ่มทดลอง 16 แผน และกลุ่มควบคุม 16 แผน

4.3 หลังจากทดลองเสร็จแล้วผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยการนำแบบทดสอบมโนทัศน์ทางคุณธรรม (Post-test) มาให้นักเรียนทั้ง 2 กลุ่มทำ รวมทั้งนำแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เกี่ยวกับความพึงพอใจที่มีต่อการสอนโดยใช้นิทานอิงปรัชญาประกอบการสอนคุณธรรม มาให้นักเรียนกลุ่มทดลองทำหลังจากทำแบบทดสอบมโนทัศน์ทางคุณธรรมแล้ว

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 นำคะแนนมโนทัศน์ทางคุณธรรมของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

5.2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนมโนทัศน์ทางคุณธรรมระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดย การหาค่า t - test

5.3 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เกี่ยวกับความพึงพอใจที่มีต่อการสอนโดยใช้นิทานอิงปรัชญาประกอบการสอนคุณธรรม มาหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) แล้วนำมาแปลความหมายตามช่วงคะแนน

6. การอภิปรายและสรุปผลการทดลอง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นแนวทางให้ครูผู้สอน นำหนังสืออ่านสำหรับเด็กที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับปรัชญาที่เหมาะสม และถูกต้องไปใช้ประกอบในการเรียนการสอน

2. เป็นแนวทางให้ครูบรรณารักษ์ เลือกหนังสืออ่านสำหรับเด็กที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับปรัชญา เข้าไว้ในห้องสมุดของโรงเรียนต่อไป

3. เป็นแนวทางให้ผู้ปกครองเลือกซื้อ หนังสืออ่านสำหรับเด็กที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับปรัชญา ให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก

4. เป็นประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้องในการผลิตหนังสืออ่านสำหรับเด็กที่เกี่ยวกับปรัชญา ทำให้เด็กเกิดมโนทัศน์ทางคุณธรรมได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น